

- 'acord amb l'exemple , completa les caselles buïdes de la taula amb el sintagma format per adjectiu i substantiu en el cas i número indicats.

	- adjectiu - substantiu	adjectiu + substantiu
ac sg	<i>timidus -a -um</i> : tímid <i>poeta -ae</i> (m): poeta	<i>timidum poetam</i>
ac sg	<i>timidus -a -um</i> : tímid <i>columba -ae</i> (f): coloma	<i>timidam columbam</i>
ac pl	<i>altus -a -um</i> : alt <i>nauta -ae</i> (m): mariner	<i>altos nautas</i>
ac pl	<i>altus -a -um</i> : alt <i>pinus -i</i> (f): pi	<i>altas pinos</i>
dat sg	<i>ferus -a -um</i> : ferotge <i>aper apri</i> (m): porc senglar	<i>fero apro</i>
ac pl	<i>multus -a -um</i> : molt <i>templum -i</i> (n): temple	<i>multa templa</i>

- Fes l'anàlisi morfosintàctica i la traducció de les oracions següents.

1) *Hodie Alexander, Priami filius, Helenam rapiet.*

adv N g m G sg m N sg m Ac sg f V - 3a sg fut impf
(CCT) (S) (CN) (APOS) (CD)

Avui Alexandre, el fill de Príam, raptarà Helena.

2) *Helena in cubiculo non se celabat,*

N sg f prep + Abl sg n adv Ac sg V - 3a sg impf IND
(S) (CCL) (CD)

Helena no s'amagava a la [seva] cambra,

- Se* és l'acusatiu del pronom personal personal reflexiu de 3a persona singular

(*se* també en català, i també en les formes *-se / es / s' / 's*).

Podria correspondre també a la 3a persona plural (*se celabant*, 'ells / elles s'ocultaven').

però aquest pronom sempre es refereix al subjecte,

que en aquesta oració és el nom propi *Helena*, substantiu en nombre singular,

i podria ser també datiu, però el verb *celabat* és transitiu,

i per tant hi ha d'haver un terme en acusatiu amb funció de complement directe.

3) *sed Alexandrum semper perfidum Troianum putabimus.*

conj Ac g m adv Ac sg m V - 1a pl fut impf
(CD) (CCT) (CP)

però sempre considerarem Alexandre un pèrfid troià.

- Troianum*, acusatiu masculí singular de l'adjectiu gentilici *Troianus -a -um* ('troià'),

és en aquesta oració un adjectiu substantivat ('un troià'),

és a dir, un adjectiu que equival a un substantiu,

i que per això pot ser determinat per un altre adjectiu

-que hi ha de concertar en cas, nombre i gènere-

en aquesta oració *perfidum* ('un pèrfid troià' / 'un troià pèrfid').

- 4) *Poetae multa de Helena nobis laeti narrabunt.*
 N pl m Ac pl n prep + abl D pl N pl m V - 3a pl fut impf
 (S) (CD) (CPrep) (CI) (CP)

Els poetes ens contaràn alegres moltes coses sobre Helena. / a propòsit d'Helena.

- *Multa*, nominatiu o acusatiu (aquí acusatiu) plural neutre de l'adjectiu indefinit *multus -a -um*: 'molt', és en aquesta oració adjectiu substantivat de gènere neutre i en nombre plural, de manera que s'ha de traduir fent servir el terme 'coses' seguit de l'adjectiu 'molt' en nombre plural i en gènere femení (per tal que concordi amb 'coses').
- *De Helena* és un SPrep (sintagma preposicional) referit a *multa*, i no indica cap circumstància, com fan sovint els SPrep, que aleshores tenen funció de CC (complement circumstancial) -de lloc (CCL), de temps (CCT), de mode (CCM)-, de manera que s'ha de considerar un CPrep (complement preposicional) dependent de *multa*.
- *Laeti* pot ser genitiu singular i nominatiu o vocatiu plural de l'adjectiu qualificatiu *laetus -a -um* ('alegre'), però com a adjectiu ha de concortar amb un substantiu, en aquesta oració el subjecte *Poetae*, de manera que cal entendre'l com nominatiu plural masculí, i trobant-se tant allunyat de *Poetae* no com a part del subjecte, sinó com a CP (complement predicatiu) -el qual sempre es troba en el predicat de l'oració- referit a aquest subjecte.

Lèxic i nota

Alexander -dri (m): Alexandre [príncep de Troia i raptor d'Helena]

Helena -ae (f): Helena [esposa del rei d'Esparta, i enamorada d'Alexandre]

Priamus -i (m): Príam [rei de Troia]

Troianus -a -um: troià [habitant de la ciutat de Troia]

de, preposició d'ablatiu, aquí amb el significat de 'sobre', a propòsit de '

- D'acord amb l'exemple, completa la taula amb els números de les oracions de la pregunta anterior que corresponguin a cada fila (en total s'hi han d'introduir 10 números).

Té subjecte el·líptic	3
Inclou un complement predicatiu	3, 4
Inclou una aposició	1
Té el verb en futur imperfecte	1, 3, 4
Inclou una conjunció coordinant adversativa	3
Inclou un adjectiu substantivat	3, 4
Inclou una forma del pronom personal reflexiu	2

- Completa la taula introduïnt
  - en les dues caselles buides de la 1a columna, els termes *tuos* i *uobis*
  - en les caselles de les columnes centrals, el cas o casos, gènere i número de cada paraula
  - en la casella aïllada de la 6a columna, la persona posseïdora (1a, 2a o 3a singular o plural) a la qual correspon l'adjectiu / pronom possessiu

		cas(os)	gènere	número	
<i>tuos</i>	adjectiu / pronom possessiu	ac	m	pl	2a sg
<i>uobis</i>	pronom personal	dat / abl	X	pl	
<i>sibi</i>	pronom personal reflexiu	dat	X	(3a) sg / pl	

- D'acord amb els exemples, completa la taula amb els verbs de la primera columna en la 3a persona singular del present d'indicatiu, del pretèrit imperfect d'indicatiu i del futur imperfect.

3a sg	present d'INDicatu	imperfet d'INDicatiu	futur imperfet
<i>orno</i> (1)	<i>ornat</i>	<i>ornabat</i>	<i>ornabit</i>
<i>debeo</i> (2)	<i>debet</i>	<i>debebat</i>	<i>debebit</i>
<i>sancio</i> (4)	<i>sancit</i>	<i>sanciebat</i>	<i>sanciet</i>
<i>duco</i> (3)	<i>ducit</i>	<i>ducebat</i>	<i>ducet</i>
<i>capio</i> (3 mixta)	<i>capit</i>	<i>capiebat</i>	<i>capiet</i>
<i>sum</i> (irr)	<i>est</i>	<i>erat</i>	<i>erit</i>

- D'acord amb l'exemple, completa la taula escrivint
  - en la 2a columna, el temps de cada forma verbal (present, imperfet o futur imperfet)
  - en la 4a columna, l'enunciat complet del verb i el seu significat (que trobaràs en el *Vocabulari Llatí - Català* de l'aula)
  - en la 5a columna, la traducció de cada forma verbal

	temps	mode	enunciat i significat	traducció
<i>cadent</i>	fut impf	IND	<i>cado cecidi casum</i> (3 intr): caure	cauran
<i>delet</i>	pres	IND	<i>deleo deleui deletum</i> (2 tr): destruir	destrueix
<i>eritis</i>	fut impf	IND	<i>sum fui</i> - (irr): ésser, estar, existir, haver-hi	sereu / estareu
<i>fugiemus</i>	fut impf	IND	<i>fugio fugi</i> - (3): (intr) fugir; (tr) defugir, evitar	fugirem
<i>mittam</i>	fut impf	IND	<i>mitto misi missum</i> (3 tr): enviar	enviaré
<i>sentiebas</i>	impf	IND	<i>sentio sensi sensum</i> (4 tr): sentir	senties